

Na osnovu člana 4.8. Zakona o prijenosu, regulatoru i operatoru sistema električne energije u Bosni i Hercegovini ("Službeni glasnik BiH", br. 7/02, 13/03, 76/09 i 1/11) i čl. 6. i 7. Pravilnika o tarifnom postupku ("Službeni glasnik BiH", broj 44/05), rješavajući po zahtjevu Elektroprijenosa Bosne i Hercegovine a.d. Banja Luka, broj: 76-U-16/16 od 3. novembra 2016. godine, na sjednici Državne regulatorne komisije za električnu energiju održanoj 3. aprila 2017. godine, donijeta je

ODLUKA

1. Elektroprijenosu Bosne i Hercegovine se određuje potrební godišnji prihod za 2017. godinu u iznosu od 107.475.788 KM.
2. Utvrđuju se tarife za usluge prijenosa električne energije (mrežarina), kako slijedi:
 - dio prijenosne mrežarine koji se odnosi na energiju iznosi 0,578 feninga/kWh,
 - dio prijenosne mrežarine koji se odnosi na snagu iznosi 1,472 KM/kW.
3. Potrební godišnji prihod za 2017. godinu se odobrava u strukturi i iznosima navedenim u trećoj koloni sljedeće tabele:

Troškovi i prihodi (KM)	Zahtjev	Odobreno	Indeks (3/2)
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>
Troškovi materijala i rezervnih dijelova	4.800.000	3.450.000	0,719
Troškovi usluga	5.500.000	4.900.000	0,891
Troškovi radne snage	57.105.500	55.587.593	0,973
Amortizacija	54.799.058	54.799.058	1,000
Troškovi kamata	2.031.188	2.031.188	1,000
Ostali troškovi	5.160.000	5.160.000	1,000
Ostali i vanredni rashodi	895.000	895.000	1,000
Regulatorna naknada	1.339.000	1.339.000	1,000
A. Ukupno troškovi i rashodi	131.629.746	128.161.839	0,974
Bruto dobit	2.195.000	2.195.000	1,000
B. Ukupno troškovi i bruto dobit	133.824.746	130.356.839	0,974
1. Prihod od ITC mehanizma	4.040.184	3.780.000	0,936
2. Prihod od dodjele prekograničnih kapaciteta	2.100.000	3.000.000	1,429
3. Ostali prihodi (donirana sredstva)	2.174.776	2.174.776	1,000
4. Prihod od priključka		4.000.000	
5. Finansijski prihod	2.588.400	3.000.000	1,159
6. Prihod po osnovu dobiti iz kapitala		6.926.275	
C. Potrební prihod (B-1-2-3-4-5-6)	122.921.386	107.475.788	0,874
Energija preuzeta iz prijenosnog sistema (kWh)	11.618.937.161	12.090.195.173	1,041
Snaga preuzeta iz prijenosnog sistema (kW)		25.550.000	
Tarifa – energija (fening/kWh)		0,578	
Tarifa – snaga (KM/kW)		1,472	

4. Nezavisni operator sistema u BiH i Elektroprijenos BiH dužni su da po isteku svakog kalendarskog mjeseca, u saradnji sa vlasnicima licence za distribuciju električne energije, kupcima koji su direktno priključeni na prijenosni sistem i vlasnicima licence za proizvodnju električne energije koji posjeduju proizvodne objekte priključene na prijenosni sistem, sačine izvještaj o energetskim veličinama u svim tačkama preuzimanja iz prijenosnog sistema.
5. Na osnovu izvještaja iz prethodne tačke ove odluke, za kupca priključenog na prijenosni sistem, usluge prijenosa električne energije fakturiraju se njegovom snabdjevaču, a za kupca priključenog na distributivni sistem operatoru distributivnog sistema (ODS), odnosno pravnom licu u okviru kojeg ODS djeluje. Usluge prijenosa električne energije za proizvođača koji preuzima električnu energiju iz prijenosnog sistema fakturiraju se licenciranom proizvođaču, odnosno pravnom licu u okviru kojeg proizvođač djeluje.
6. Za energiju preuzetu u pumpnom načinu rada, proizvođačima se ne naplaćuje tarifa za usluge prijenosa električne energije.
7. Tarife određene ovom odlukom se koriste prilikom određivanja tarifa/cijena za krajnje kupce, prema strukturi tarifnih elemenata u okviru pojedinih kategorija potrošnje.
8. Ova odluka stupa na snagu danom donošenja, a primjenjuje se od 1. maja 2017. godine.

Dispozitiv odluke objavljuje se u "Službenom glasniku BiH", službenim glasilima entiteta i Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine.

Obrazloženje

Uspostava Kompanije za prijenos električne energije u Bosni i Hercegovini omogućena je donošenjem *Zakona o prijenosu, regulatoru i operatoru sistema električne energije u Bosni i Hercegovini* ("Službeni glasnik BiH", br. 7/02, 13/03, 76/09 i 1/11) i *Zakona o osnivanju Kompanije za prijenos električne energije u Bosni i Hercegovini* ("Službeni glasnik BiH", br. 35/04 i 76/09).

Elektroprijenos Bosne i Hercegovine a.d. Banja Luka (u daljem tekstu: Kompanija) vlasnik je licence za obavljanje djelatnosti prijenosa električne energije, u skladu sa odlukom Državne regulatorne komisije za električnu energiju (u daljem tekstu: DERK), broj: 05-28-12-341- 20/12 od 17. januara 2013. godine ("Službeni glasnik BiH", broj 5/13).

Kompanija se shodno članu 12. *Metodologije za izradu tarifa za usluge prijenosa električne energije, nezavisnog operatora sistema i pomoćne usluge – Prečišćeni tekst* ("Službeni glasnik BiH", br. 93/11, 61/14 i 95/16– u daljem tekstu: *Tarifna metodologija*), finansira iz pružanja usluga kupcima i proizvođačima, koje obračunava i fakturira po odobroj mrežarini i iz drugih izvora, kao što su naknade za priključak na prijenosnu mrežu.

Kompanija je podnijela zahtjev za odobravanje tarifa, broj: 76-U-16/16 od 3. novembra 2016. godine, zaprimljen 9. novembra 2016. godine pod brojem: 04-28-5-333/16. Zahtjev je podniet na obrascima propisanim Odlukom o određivanju obrazaca za dostavljanje podataka u tarifnom postupku ("Službeni glasnik BiH", broj 44/05), sa potrebnim prilogima.

U skladu sa čl. 4. i 9. *Pravilnika o tarifnom postupku*, iskazani podaci moraju biti jasno izloženi, tako da omogućavaju njihovu potpunu identifikaciju i moraju pružiti dovoljno informacija da bi se mogla donijeti odluka.

Razmatranje zahtjeva za tarife kroz postupak odobravanja tarifa u najvećoj mogućoj mjeri mora ispoštovati osnovna načela koja propisuju da će tarife biti pravedne i razumne, ravnopravne, zasnovane na objektivnim kriterijima, zasnovane na opravdanim troškovima i određene na transparentan način. Podnosilac zahtjeva za odobrenje tarife dužan je dokazati da predložena tarifa ispunjava zahtjeve iz zakona BiH i pravila i propisa DERK-a.

Kompanija u svom zahtjevu za odobrenje prihoda i rashoda za 2017. godinu traži izmjenu tarifa za usluge prijenosa električne energije, te predlaže prosječnu tarifu za prijenos električne energije (prosječnu mrežarinu) u iznosu od 1,058 feninga/kWh. Potrebni prihod Kompanije u 2017. godini koji bi se trebao obezbijediti primjenom tarife za usluge prijenosa električne energije iznosi 122.921.386 KM.

Kompanija u zahtjevu navodi osnovne pristupe i činjenice kojima se rukovodila kod definiranja zahtjeva za tarifu za 2017. godinu:

a) Ukupna sredstva za investicije su raspoređena na konkretne objekte iz Plana investicija za period 2016-2018. godina.

b) Troškovi investicija iz vlastitih sredstava i za 2017. godinu, jednaki su troškovima raspoložive amortizacije Kompanije za 2017. godinu, (amortizacija Kompanije umanjena za otplatu glavnice kredita), odnosno ne planira se novo kreditno zaduženje za investicije ni u 2017. godini.

c) Kompanija je uradila Plan poslovanja za period 2016-2018. godina poštujući važeću tarifu.

d) Nakon što se provede tarifni postupak i odredi nova tarifa za 2017. godinu, Kompanija će napraviti rebalans Plan poslovanja za 2017. godinu.

e) Obim prenesene električne energije na mreži prenosa planiran za 2017. godinu, je 11.618.937.161 kWh. Podatak je preuzet od NOS BiH-a, a isti je korišten kod utvrđivanja tarife za rad NOS BiH-a za 2017. godinu.

f) Ukupno planirani rashodi za 2017. godinu, povećani su u odnosu na rashode koji su ocijenjeni za 2016. godinu, kao i u odnosu na odobrene ukupne rashode od strane DERK-a za 2015. godinu.

g) Kompanija je planirala troškove materijala u 2017. godini u iznosu odobrenih od strane DERK-a za 2015. godinu, tj. 4.800.000 KM.

h) Iznos troškova proizvodnih usluga u 2017. godini, planiran je u istom iznosu u odnosu na odobreni od strane DERK-a za 2015. godinu, tj. 5.500.000 KM.

i) Nakon izvršenih analiza troškova radne snage Kompanije za 2017. godinu, utvrđeno je da iznos koji je odobren za 2015. godinu, nije dovoljan za pokriće istih troškova u 2017. godini. Razlog za to je u činjenici što je u 2016. godini, došlo do izmjene zakonskih i podzakonskih propisa iz oblasti poreza na dohodak u Federaciji BiH. Konkretnije obrazloženje navedenih činjenica dato je u priloženoj Analizi uticaja predložene tarife na poslovanje regulisane Kompanije i njene kupce. Iz navedenih razloga, tražimo povećanje troškova radne snage za 2,73 % veće u odnosu na tarifno odobrene za 2015. godinu, odnosno u iznosu od 57.105.500 KM.

j) Troškovi amortizacije za 2017. godinu, planirani su sa povećanjem od 18,34% u odnosu na odobreni iznos za 2015. godinu, tj. u iznosu od 54.799.058 KM. Pored toga, ocijenjena amortizacija za 2016. godinu je za 14,57 % veća od odobrenog iznosa za 2015. godinu, i iznosi 53.054.734 KM. Ovaj trošak je u 2015. i 2016. godini ostvaren u znatno većem obimu od odobrenog, zbog činjenice da su u 2015.godini proknjiženi efekti procjene imovine Kompanije, kao što je navedeno u priloženoj Analizi uticaja predložene tarife na poslovanje regulisane Kompanije i njene kupce.

k) Planirani troškovi kamata su manji od odobrenih od strane DERK-a za 2015.godinu, kao i od ocijenjenih za 2016. godinu.

l) Ukupan prihod koga treba obezbijediti za Kompaniju (da bi se pokrili troškovi) za 2017. godinu bez dobiti su 131.629.746 KM.

m) Ukupan prihod Kompanije za 2017. godinu, uvećan za planiranu dobit iznosi 133.824.746 KM.

n) Navedeni ukupan prihod se umanjuje za iznos prihoda ostvarenog po osnovu ITC-a u planiranom iznosu od 4.040.184 KM.

o) Ukupan prihod se umanjuje za prihod od prekograničnih kapaciteta u iznosu od 2.100.000 KM.

p) Ukupan prihod se umanjuje za planirani iznos ostalih prihoda (donirana sredstva) od 2.174.776 KM.

r) Ukupan prihod se umanjuje za rashode od finansiranja u iznosu od 2.588.400 KM.

s) Potreban prihod Kompanije u 2017. godini, umanjen za naprijed navedene prihode u konkretno navedenim iznosima obezbijediti primjenom tarife za usluge prenosa električne energije na potrošnju energije potrošača koji preuzimaju energiju sa elektroprenosne mreže u BiH u iznosu od 122.921.386 KM

t) U troškovima Kompanije za 2017. godinu nije uključen porez - PDV.”.

DERK je izvršio temeljit pregled dokumentacije Kompanije, pa se u nastavku tarifnog postupka moglo pristupiti ocjeni svih podnijetih dokaza uz pridržaj prava DERK-a da traži dodatne podatke i informacije kada to bude smatrao potrebnim.

Zahtjev Kompanije je rješavan provođenjem postupka formalne javne rasprave, u svemu prema odredbama *Pravilnika o javnim raspravama* ("Službeni glasnik BiH", broj 38/05), prema čijoj je odredbi člana 45. DERK kratkom obaviješću u dnevnim novinama i na svojoj internet stranici upoznao javnost sa sažetkom podnijetog zahtjeva i mogućnošću zainteresiranih lica da se neposredno upoznaju sa zahtjevom i upute pismene komentare u vezi sa predmetom tarifnog postupka. Obavijest za javnost je pozvala i lica zainteresirana da u postupku formalne javne rasprave učestvuju kao umješaći i da prethodno pismeno dokažu svoj interes, te najavila održavanje formalne javne rasprave o zahtjevu.

Nakon dostavljanja zahtjeva za stjecanje statusa umješaća, kako bi saslušao svjedočenja o njihovim pozicijama i interesima, DERK je zaključkom broj: 04-28-5-333-15/16 od 15. decembra 2016. godine dozvolio učešće u postupku u svojstvu umješaća slijedećim subjektima: "Aluminij" d.d. Mostar, JP "Elektroprivreda Bosne i Hercegovine" d.d. Sarajevo, MH

"Elektroprivreda Republike Srpske", Matično preduzeće, a.d. Trebinje, JP "Elektroprivreda Hrvatske zajednice Herceg Bosne" d.d. Mostar i R-S Silicon d.o.o Mrkonjić Grad. Umješači nisu koristili pravo da izvrše neposredan uvid u cjelokupnu dokumentaciju zahtjeva.

Pripremna rasprava o podnijetom tarifnom zahtjevu NOS-a BiH održana je 20. decembra 2016. godine u Tuzli. Na pripremljenoj raspravi je utvrđena lista pitanja koje je trebalo raspraviti i tok formalne javne rasprave. Na formalnoj javnoj raspravi održanoj 27. decembra 2016. godine, strane u postupku su prezentirale svoje dokaze kako bi se utvrdile sve relevantne činjenice. Obradeno je svako od pitanja sa utvrđene liste i to sukcesivno odgovorom podnosioca zahtjeva i komentarima na iste od strane umješača i voditelja postupka.

Izvještaj voditelja postupka opisuje tok postupka, ponuđene dokaze i utvrđene činjenice, relevantne pravne odredbe i preporuku članovima Komisije (u daljnjem tekstu: Komisija) i dostavljen je stranki u postupku aktom DERK-a, broj: 04-28-5-333-15/16 od 13. januara 2017. godine, te umješačima kojima je takav status pravovaljano priznat. Analiza troškova i prihoda, izložena u izvještaju voditelja potvrđuje, odbija ili prilagođava pojedinačne stavke, veličine ili metode korištene za pripremu prijedloga tarife, u skladu sa diskrecijskim pravima DERK-a u tarifnom postupku.

Izvještaj treba da pruži razumnu osnovu Komisiji da na predloženim podacima, argumentima i pojašnjenjima, te komentarima Kompanije broj: 06-421/17 od 20. januara 2017. godine datim na prijedlog ovog izvještaja, kao i komentarima umješača u postupku, nakon što ih sve pažljivo razmotri i procijeni, donese svoju konačnu odluku o podnijetom zahtjevu.

Komisija, dakle, mora usmjeriti svoja razmatranja na sve elemente u troškovnoj strukturi koje je isticao podnosilac zahtjeva, analizu troškova i prihoda izloženu u izvještaju voditelja postupka, kao i komentare umješača podnesenih u toku cijelog postupka, te cjelovitom opservacijom odlučiti o podnijetom zahtjevu. Slijedeći takve obaveze, Komisija izlaže sljedeća svoja stanovišta:

Po osnovu *troška materijala* Kompanija u zahtjevu navodi iznos od 4,8 mil. KM što je za 60 % više od procjene realizacije u 2016. godini, odnosno 40 % više u odnosu na ostvarenje iz 2015. godine. Na formalnoj javnoj raspravi Kompanija je zahtijevani iznos obrazlagala činjenicama da su u proteklom periodu trošene stare zalihe u cilju njihovog smanjenja, te stalno prisutnu problematiku procesa javnih nabavki. Nekoliko posljednjih godina prisutna je znatno niža realizacija ovog troška od odobrenih iznosa na šta su ukazivali i umješači na samoj raspravi, te je određivanju ovog troška pristupljeno sa naročitim oprezom. Uzimajući u obzir ostvarene i odobrene veličine u dosadašnjem periodu, te iznijetu argumentaciju u okviru postupka, Komisija odobrava iznos od 3.450.000 KM za troškove materijala.

U okviru *troškova usluga* Kompanija je zahtijevala iznos od 5.500.000 KM, što je identičan iznos odobrenom u prethodnom tarifnom postupku. Slično kao i kod troškova materijala, uočljivo je da je realizacija posljednjih godina niža od odobrenih vrijednosti.

Kroz pitanja na formalnoj javnoj raspravi umješači su smatrali upitnom opravdanost traženog iznosa ovog troška pozivajući se na zapošljavanje velikog broja novih zaposlenika kao argument. Kompanija u svom odgovoru navodi: "*Usluge trećih lica se odnose na usko specijalizovane poslove za koje nemamo adekvatnu radnu snagu. Ovaj trošak se ne povećava*".

Iako Kompanija ne predviđa porast troškova usluga u odnosu na odobrene vrijednosti, dosadašnja realizacija ukazuje na precijenjeno planiranje, te se ovaj trošak za 2017. godinu priznaje u iznosu od 4.900.000 KM.

Po osnovu *ostalih troškova* Kompanija je u svom zahtjevu navela iznos od 5,16 mil. KM koliko iznosi i procjena ostvarenja za 2016. godinu. U posljednjih nekoliko godina primjetan je rast ove grupe troškova prouzrokovan prvenstveno iznosima komunalnih taksi koje Kompanija plaća jedinicama lokalne samouprave (općinama) na čijem području se nalaze njena stalna sredstva (dalekovodi i transformatorske stanice). Uvažavajući činjenicu da Kompanija koristi sva raspoloživa pravna sredstva da ospori uvođenje ove vrste javnih nameta, te da Kompanija realno ne može značajnije uticati na iznos istih, predlaže se odobrenje ovog troška u iznosu od 5.160.000 KM.

Na ime *ostalih i vanrednih rashoda* Kompanija je tražila 895.000 KM, dok je za 2015. godinu DERK odobrio za ovu grupu troškova iznos od 1.000.000 KM. U prethodnim godinama uočavaju se dva znatna odstupanja u ostvarenju ovih troškova i to za 2011. godinu kada je izvršena isplata troškova po osnovu sudskih presuda po tužbi zaposlenika i 2015. godine zbog rashoda po osnovu ispravke vrijednosti potraživanja od Aluminijski d.d. Mostar, zatim obezvrjeđenja zaliha materijala i opreme kao efekat uknjižene procjene imovine Kompanije. U pogledu ovih rashoda prihvatljiv je prijedlog voditelja postupka da se kao iznos ostalih i vanrednih rashoda odobri iznos u visini od 895.000 KM.

Trošak *radne snage* u poslovanju Kompanije je najveći trošak i njegovo ostvarenje (procjena) za 2016. godinu iznosi 55.905.212 KM. Kompanija je zatražila odobrenje troška radne snage u visini od 57.105.500 KM što predstavlja povećanje za 2,7 % u odnosu na odobreni iznos iz 2015. godine. Kao razlog povećanja Kompanija navodi: "*Nakon izvršenih analiza troškova radne snage Kompanije za 2017. godinu, utvrđeno je da iznos koji je odobren za 2015. godinu, nije dovoljan za pokriće istih troškova u 2017. godini. Razlog za to je u činjenici što je u 2016. godini, došlo do izmjene zakonskih i podzakonskih propisa iz oblasti poreza na dohodak u Federaciji BiH.*"

Od 1. augusta 2015. godine, Kompanija je naknadu za topli obrok sa 15 KM smanjila na 12 KM po danu, dok je u 2016. godini topli obrok iznosio 8,5 KM. Naknada za regres u 2015. godini je iznosila 500 KM po zaposleniku a u 2016. godini 600 KM.

Kao i u prethodnim tarifnim postupcima na formalnoj javnoj raspravi pitanje troška radne snage izazvalo je najviše pažnje umješaca koji su nastojali ukazati da je Elektroprijenos BiH, već dostigao i prestigao ostale subjekte iz elektroenergetskog sektora u visini prosječnih primanja. Kako je to istaknuto na samoj raspravi, a navedeno i u zahtjevu, Kompanija nije zatražila daljnji rast primanja svojih zaposlenika, već isključivo dodatna sredstva kako bi se zadržali postojeći iznosi zarada uz kompenziranje dodatnih opterećenja nastalih uslijed izmjene zakonskih propisa iz oblasti poreza na dohodak u Federaciji BiH.

Kompanija određenim korektivnim mjerama (npr. smanjenje toplog obroka) održava trošak radne snage u granicama odobrenog iznosa što se može vidjeti i po prosječno ostvarenoj neto zaradi bez naknada po zaposleniku koja je u 2015. godini iznosila 1.780,72 KM, a za prvih 11 mjeseci 2016. godine 1.792,33 KM. Također, Kompanija je u 2015. godini primila u radni odnos 31, a u 2016. godini 134 zaposlenika. Uvažavajući naprijed izneseno a naročito nivoe dostignutih

primanja, kao i činjenicu da je u Kompaniji na dan 15. decembra 2016. godine zaposleno 1.316 zaposlenika, 29 zaposlenika manje od planiranog broja u 2017. godini, čini se opravdanim za trošak radne snage za 2017. godinu odobriti iznos identičan onom za 2015. godinu, odnosno 55.587.593 KM.

Trošak amortizacije je drugi po veličini trošak u poslovanju Kompanije. U zahtjevu za 2017. godinu Kompanija planira trošak amortizacije ostvariti u visini od 54.799.058 KM što je za 3,3 % više od procjene ostvarenja za 2016. godinu (53.054.734 KM). Ovaj porast se opravdava stavljanjem u upotrebu novoizgrađenih postrojenja i opreme.

Kompanija je u 2014. godini izvršila procjenu vrijednosti imovine, a efekti procjene su primijenjeni u izvještajima i bilansima od 1. januara 2015. godine. Procjena imovine rezultirala je povećanjem imovine Kompanije na vrijednost od 1,17 milijardu KM pri čemu je stavka nekretnine, postrojenja i oprema uvećana sa 595,030 mil. KM na 815,197 mil. KM, odnosno 220,67 mil. KM više. Procjena sredstava je inicirana revizorskim izvještajem nezavisnog revizora za 2014. godinu kada je Kompanija dobila mišljenje sa rezervom zbog neizvršene procjene stalne imovine i zaliha.

Procjena imovine Kompanije je rezultirala znatnim umanjnjem nabavne vrijednosti osnovnih sredstava i značajnim porastom sadašnje (neto) vrijednosti imovine nakon izvršene procjene, što je na formalnoj javnoj raspravi impliciralo pitanje valjanosti amortizacijskih stopa koje su se primjenjivale prije procjene. Rezultat procjene navodi na to da se radilo u ubrzanoj amortizaciji. Kompanija je to na raspravi ovako obrazložila: *"Povećanje imovine je rezultat utvrđivanja fer vrijednosti imovine Elektroprenosa na tržištu, razlika je rezultat što procjena imovine ove Kompanije nije rađena punih 10 godina, a ne rezultat neadekvatno utvrđenih amortizacionih stopa kako vi navodite. Razlog povećanja vrijednosti imovine utvrđene procjenom je rezultat neadekvatno utvrđene vrijednosti imovine prilikom procjene u momentu osnivanja Kompanije, na koju takođe nismo mogli uticati."*

Znatno niža nabavna vrijednost sredstava (oko 958 mil. KM) iskazana nakon procjene imovine u bilansima (Finansijski izvještaj za 2015. godinu) Kompanije je bez odgovarajućeg obrazloženja stopâ amortizacije čija vrijednost sada iznosi prosječno 5,7 %, dok su prije procjene ove stope iznosile u prosjeku 2,4 %. Na ovaj način se sredstva ubrzano amortiziraju, jer je prosječan koristan vijek sredstava svega 17 godina, a da Kompanija nema odgovarajuće objašnjenje ovakve računovodstvene politike. Pored toga, nakon procjene, pojavljuje se vrlo mala razlika između sadašnje (neto) vrijednosti (900,8 mil. KM) i nabavne (bruto) vrijednosti sredstava (958,5 mil. KM), iz čega proizlazi da je stepen otpisanosti osnovnih sredstava svega 6%, dok je prije procjene stepen otpisanosti iznosio 70 %.

Uz to što je procjena imovine rezultirala porastom troška amortizacije, ona je imala odraz i na prihodovnu stranu kroz iskazanu neraspoređenu dobit po osnovu ukidanja revalorizacijskih rezervi (dobit iz kapitala) koja je za 2015. godinu iznosila 6.334.668 KM,

S obzirom na dosadašnju praksu i principe kod odobravanja ovog troška, uvažavajući činjenicu da su efekti procjene imovine uknjiženi u poslovne knjige Kompanije, te činjenicu da će uslijed investicijskog ciklusa doći do aktiviranja novih sredstava (postrojenja i opreme) u 2017. godini, priznaje se trošak amortizacije u nivou zatraženog odnosno 54.799.058 KM, uz pridržaj DERK-a da se dobit iz kapitala tretira kao odbitna stavka u proračunu potrebnog prihoda.

Kompanija je *troškove kamata* za 2017. godinu planirala u skladu sa otplatnim planom aktivnih kreditnih zaduženja. Projekcija ovog troška iznosi 2.031.188 KM uz prisutnu tendenciju kontinuiranog opadanja zbog smanjenja obaveza u strukturi pasive Kompanije. U potrebni prihod Kompanije odobravaju se troškovi kamata, u iznosu jednakom zahtjevu Kompanije, od 2.031.188 KM, a u skladu sa *Tarifnom metodologijom*, kao trošak duga u okviru prosječnih ponderiranih troškova kapitala.

U skladu sa članom 17. *Tarifne metodologije*, Kompaniji se kao opravdani trošak priznaje i iznos od 1.339.000 KM po osnovu obaveze plaćanja regulatorne naknade u visini propisanoj Odlukom o utvrđivanju regulatorne naknade za 2017. godinu ("Službeni glasnik BiH", broj 75/16).

U prethodnom periodu Kompanija je redovno ostvarivala *dobit* u poslovanju. Kompanija je uvažavajući postignute rezultate u poslovanju u predloženoj tarifi za 2017. godinu procijenila dobit u vrijednosti 2.195.000 KM.

DERK ja za 2015. godinu, uzimajući u obzir vrijednost kapitala Kompanije na dan 31. decembra 2014. godine od 802.462.760 KM, odobrio dobit u iznosu od 2.195.664 KM što predstavlja povrat od 0,27 % na kapital Kompanije. Ukupna vrijednost imovine Kompanije na dan 31. decembra 2015. godine iznosila je 1,17 milijardu KM sa udjelom stalne imovine od 75 % (918.584.000 KM) a tekućih sredstava 25 % (251.581.000 KM). Porast aktive od 21,2 % u odnosu na 2014. godinu je posljedica uknjiženja procjene imovine. Na strani pasive procjena imovine je rezultirala povećanjem kapitala Kompanije na vrijednost 1.016.992.000 KM, od čega se 228.720.000 KM odnosi na revalorizacijske rezerve i 32.330.000 KM na neraspoređenu dobit iz prethodnog perioda. Uzimajući u obzir navedeno, za 2017. godinu odobrava se dobit u zatraženom iznosu od 2.195.000 KM.

Ispravka vrijednosti potraživanja od Aluminijskog zavoda d.d. Mostar od 7,56 mil. KM koja je u 2015. godini knjižena kao rashod, u narednom periodu će se pojaviti kao prihod, uzimajući u obzir sporazum o isplati duga u 48 jednakih rata između Elektroprijenosa BiH i Aluminijskog zavoda. Prema informacijama sa formalne javne rasprave jedna rata je već otplaćena, a godišnji prihod Kompanije po ovom osnovu će iznositi 1,575 mil. KM. Ovaj prihod zbog principa pravičnosti nije tretiran kao odbitna stavka, a njegovom naplatom dobit Kompanije bit će uvećana za prikazani iznos.

Potrebni prihod za obavljanje regulirane djelatnosti umanjuje se i za iznos *finansijskih prihoda* koje će Kompanija obezbijediti oročavanjem dijela sredstava koja se nalaze na računima Kompanije. U zahtjevu Kompanija je navela iznos od 2,588,400 KM po osnovu finansijskog prihoda koji planira ostvariti u 2017. godini. Kompanija u posljednjih nekoliko godina ostvaruje značajan finansijski prihod koji najvećim dijelom proistječe iz dugoročnih finansijskih plasmana. U Finansijskom izvještaju za prvih devet mjeseci 2016. godine prikazano je ostvarenje ovog prihoda u visini od 4.673.579 KM, od toga se 3.777.645 KM odnosi na prihod od kamata na oročene depozite, 836.753 KM na prihod od pozitivnih kursnih razlika, dok se preostali dio od 59.181 KM odnosi na prihod od kamata na depozite po viđenju.

Kroz odgovore na pitanja postavljena na formalnoj javnoj raspravi, a koja su se odnosila na ovaj prihod, Kompanija je dostavila pregled oročenih depozita sa kamatama i periodom oročenja. Evidentno je da Kompanija ima ukupno oročenih 150 mil. KM na period od dvije godine sa kamatnom stopom koja se kreće u rasponu od 1,2 do 2,69 %. Također, Kompanija je prikazala

oročenje 10 mil. KM sa kamatnom stopom od 3,6 % kod Banke Srpske koja se nalazi u likvidaciji, ali su sredstva priznata u likvidacionoj masi. Uvažavajući činjenicu da su u prethodnim godinama ostvarenja ovog prihoda bila znatno viša od planskih projekcija, te sumu oročenih sredstava, kao i znatan prihod od pozitivnih kursnih razlika, čini se realnijim ovaj prihod za 2017. godinu odobriti u iznosu od 3.000.000 KM.

ITC mehanizam je mehanizam kompenzacije koji omogućava pokrivanje troškova na prijenosnoj mreži koji nastaju usljed prekograničnih tokova. Shodno članu 16. *Tarifne metodologije* potrební prihod za obavljanje regulirane djelatnosti umanjuje se za iznos ostalih prihoda koji se odnose na reguliranu djelatnost uključujući neto iznos (prihod–rashod) ostvaren od prekograničnih tokova. Prvobitno, BiH je učestvovala u ITC mehanizmu zemalja jugoistočne Evrope. Zajednički evropski ITC mehanizam, koji obuhvata 26 zemalja i 31 operatora prijenosnog sistema, stupio je na snagu 1. juna 2007. godine. U 2015. godini ostvaren je prihod po ovom osnovu od 4.559.917 KM a procjena ostvarenja za 2016. kao i plan za 2017. godinu je dat u visini od 4.040.184 KM. Uvažavajući ostvarenje za prvih devet mjeseci 2016. godine koje je niže u odnosu na ranije godine, ovaj prihod se za 2017. godinu odobrava u visini 3.780.000 KM.

Prihod od aukcija, odnosno dodjele prekograničnih prijenosnih kapaciteta predstavlja vrstu prihoda koji se tretira u skladu sa članom 16. *Tarifne metodologije*. Ove prihode Kompanija ostvaruje od 2010. godine, a prema podacima iz ranijih godina i rezultatima godišnje aukcije za 2017. godinu, ukupni prihod po osnovu dodjele prekograničnih prijenosnih kapaciteta za 2017. godinu se odobrava u iznosu od 3.000.000 KM.

Kako je ranije obrazloženo, Kompanija je uknjižila efekte procjene u poslovne knjige od 1. januara 2015. godine. Kao posljedica procjene pored uvećanog troška amortizacije kao protuteža javlja se prihod odnosno *dobit iz kapitala*. Pomenuta dobit je u 2015. godini iznosila 6.334.688 KM a procjena ostvarenja za 2016. godinu iznosi 6.926.274,54 KM. Za 2017. godinu odobrava se iznos na nivou 2016. godine, odnosno 6.926.274,54 KM po osnovu dobiti iz kapitala.

Kompanija je u 2014. godini ostvarila *prihod po osnovu priključaka* od 23.418.080 KM a u 2016. godini procjena je 2.689.525 KM. Za 2017. godinu Kompanija nije planirala prihod od priključaka što je izazvalo posebno zanimanje DERK-a i umješača. Kompanija u svom odgovoru naglašava neizvjesnost u pogledu ostvarenja ovog prihoda i dalje obrazlaže: "*Prihod od priključaka ne smije biti odbitna stavka. Prihod od priključaka je namenjen isključivo za investicije u prenosnu mrežu, a ne za pokrivanje troškova. To jasno piše u tarifnoj metodologiji i toga se regulator mora držati član 14. stav (4). Prema postojećim aktima nije moguće predvidjeti da li se može očekivati ostvarenje prihoda po osnovu novih priključaka u narednom periodu.*"

Navodi Kompanije o tretmanu ovog prihoda i njegovom utjecaju na ukupni prihod predstavljaju slobodnu interpretaciju odredbe iz *Tarifne metodologije*. Naime, u skladu sa članom 14. stav (4) *Tarifne metodologije* kroz mrežarinu se ne plaća naknada za priključak, već se ona posebno naplaćuje od korisnika sistema. Na taj način prihod od priključenja ulazi u finansijske bilanse Kompanije na prihodovnoj strani bilansa uspjeha i tretira se kao odbitna stavka prilikom izračuna potrebnog prihoda. Uvažavajući spoznaje o aktivnostima koje se vode oko izgradnje novih priključaka prije svega vjetroparkova, zatim uvažavajući ishod spora kakav je predložen u nacrtu Odluke o rješavanju spora u primjeni Pravilnika o priključku (HE Mostarsko blato), za 2017. godinu odobrava se iznos od 4.000.000 KM po osnovu prihoda od priključaka.

Potrebni prihod za obavljanje regulirane djelatnosti umanjuje se za iznos amortizacije na donirana sredstva u visini od 2.410.208 KM, a u skladu sa ustaljenim principima i praksom koju DERK redovno primjenjuje prilikom utvrđivanja tarifa za regulirane subjekte u svojoj nadležnosti.

Na osnovu obavljene analize zahtjeva Kompanije, Komisija je ocijenila da realna suma ukupnih troškova i rashoda Kompanije iznosi 128.161.839, odnosno 107.475.788 KM po odbitku prethodno navedenih prihoda od prekogranične trgovine, amortizacije doniranih sredstava, finansijskih prihoda, dobiti iz kapitala i prihoda od priključaka.

Energija na osnovu koje se izračunava prijenosna tarifa, u skladu sa *Tarifnom metodologijom*, procijenjena je na osnovu ostvarenja za 2016. godinu koje iznosi 11.948.365.012 kWh. Veličina iz Bilansa električne energije na prijenosnoj mreži za 2017. godinu od 11.618.937.161 može se, s obzirom na ostvarenje za 2016. godinu, smatrati značajno potcijenjenom, te se kao objektivna procjena za 2017. godinu uzima iznos od 12.090.195.173 kWh.

Prijenosna mrežarina za snagu i prijenosna mrežarina za energiju izračunavaju se prema odnosu snage i energije 35 %:65 %, u skladu sa *Tarifnom metodologijom*.

Prijenosna mrežarina za snagu iznosi 1,472 KM/kW i obračunava se mjesečno kupcima na osnovu zbira neistovremenih vršnih opterećenja u tačkama preuzimanja. Na osnovu Bilansa električne energije na prijenosnoj mreži za 2017. godinu i odnosa preuzete energije i snage iz prijenosnog sistema ostvarenog u 2016. godini, određuje se ukupni iznos fakturirane snage na godišnjem nivou od 25.550.000 kW.

Prijenosna mrežarina za energiju iznosi 0,578 feninga/kWh kao odnos potrebnog prihoda koji se prikuplja od kupaca umanjen za dio koji se odnosi na snagu i preuzete energije iz prijenosnog sistema od 12.090.195.173 kWh.

Opredjeljenje je DERK-a da osigura ujednačen pristup i suodnos u donošenju odluka o tarifama za rad Nezavisnog operatora sistema u BiH i Elektroprijenosa BiH. Shodno tome, u pogledu energije preuzete u pumpnom režimu rada, Komisija odlučuje da se, za energiju preuzetu u pumpnom načinu rada, proizvođačima ne naplaćuje tarifa za usluge prijenosa.

Prednje navedene tarife, po uvjerenju Komisije, osiguravaju potrebni prihod za efikasno, sigurno i pouzdano poslovanje Kompanije, odnosno omogućavaju pokriće svih razumno nastalih troškova i rashoda u poslovanju.

U okvirima razumnog diskrecijskog prava Komisije da potvrdi reprezentativnost i opravdanost svih podnijetih podataka i tvrdnji, da procjeni stepen vjerovatnoće ostvarenja svih procijenjenih troškova i rashoda, na osnovu sveobuhvatnog razmatranja svih dokaza istaknutih u zahtjevu, izvještaju voditelja postupka, komentarima podnosioca zahtjeva i zainteresiranih lica (umješača), Komisija donosi odluku kao u dispozitivu.

DERK će kontinuirano pratiti efekte primjene usvojenih tarifa zadržavajući pravo podešavanja tarifa kada ocijeni da je to potrebno.

Shodno članu 14. *Pravilnika o tarifnom postupku*, podnosilac zahtjeva kao regulirani subjekt ima obavezu obezbijediti pristup javnosti zvanično odobrenoj tarifi, tako da odlukom odobrena tarifa bude na raspolaganju javnosti u njegovom glavnom uredu tokom radnih dana i objavljena na njegovoj internet stranici.

U skladu sa članom 9.2 *Zakona o prijenosu, regulatoru i operatoru sistema električne energije u Bosni i Hercegovini*, protiv odluke o odobrenju tarifa može se pokrenuti postupak pred Sudom Bosne i Hercegovine podnošenjem tužbe u roku od 60 dana od dana prijema ove odluke.

Broj: 04-28-5-333-46/16

3. aprila 2017. godine

Tuzla

Predsjedavajući Komisije

Suad Zeljković